

Muxayyohon NAJMIDDINOVA,

University of business and science Pedagogika va psixologiya kafedrasida o'qituvchisi

E-mail: muhayyonajmiddinova72@gmail.com

NamDPI dotsenti, PhD M.Badritdinova taqrizi asosida

PSYCHOLOGICAL MECHANISMS OF ADEQUATE DECISION-MAKING IN ADOLESCENT EXTERNEMEAL SITUATIONS

Annotation

In this article, the situations that are common in the society today, the management of their behavior in non-situational situations and the psychological mechanisms of adequate decision-making in adolescents were theoretically covered. In our current developing society, we can see that rapid development processes are observed in every aspect. This, in turn, requires an unconventional approach to the individual in various situations. The process of unconventional approach to unexpected situations requires thinking. If we take such psychological aspects into account in our work, not only in interpersonal relations, but also in our work, the work efficiency will increase, the psychological climate in the team will be positive among personnel, and the team environment will be healthy and positive in all aspects.

Key words: Adolescence, accentuation, adaptation, adequate, psychological defense mechanisms, motive, knowledge, skill, individual, extreme, paraextreme, neutral.

ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ АДЕКВАТНОГО ПРИНЯТИЯ РЕШЕНИЙ В ЭКСТРЕМАЛЬНЫХ СИТУАЦИЯХ У ПОДРОСТКОВ

Аннотация

В данной статье теоретически освещены ситуации, распространенные сегодня в обществе, управление своим поведением в неситуативных ситуациях и психологические механизмы принятия адекватных решений у подростков. В современном развивающемся обществе мы видим, что процессы быстрого развития наблюдаются во всех аспектах. Это, в свою очередь, требует нестандартного подхода к личности в различных ситуациях. Процесс нестандартного подхода к неожиданным ситуациям требует размышления. Если мы будем учитывать такие психологические аспекты в своей работе не только в межличностных отношениях, но и в самой работе, то эффективность труда повысится, психологический климат в коллективе будет положительным среди персонала, а атмосфера в коллективе будет здоровой и благоприятной. позитив во всех отношениях.

Ключевые слова: Подростковый возраст, акцентуация, адаптация, адекватный, механизмы психологической защиты, мотив, знание, умение, личность, крайний, параэкстремальный, нейтральный.

O'SMIRLARDA EKSTEREMAL VAZIYATLARDA ADEKVAT QAROR QABUL QILISHNING PSIXOLOGIK MEKANIZMLARI

Annotatsiya

Ushbu maqolada bugungi kunda jamiyatda ko'p uchrayotgan holatlar, o'smirlarda nosituativ vaziyatlarda o'zlarining xulq-atvorlarini boshqarishni va adekvat qaror qabul qilishning psixologik mexanizmlarini nazariy jihatdan yoritildi. Hozirgi rivojlanayotgan jamiyatimizda har bir jabhasida tezkorlik rivojlanish jarayonlari kuzatilayotganligini ko'rishimiz mumkin. Bu o'z navbatida shaxsga nisbatan turli vaziyatlarda qanday noan'anaviy yondashishni talab etadi. Shaxs kutilmagan vaziyatlarga noan'anaviy yondashish jarayoni albatta tafakkur qilishni talab etadi. Shunday psixologik jixatlarini o'z ish faoliyatimizda inobatga olsak shaxslararo munosabatlarda nafaqat ish faoliyatimizda ish samaradorligi oshadi kadrlar o'rtasida jamoada psixologik iqlim ijobiylashadi mana shunda jamoa muhiti har tomonlama sog'lom va ijobiy tashkil etiladi

Kalit so'zlari: O'smirlik davri, aksentuatsiya, adaptatsiya, adekvat, psixologik ximoya mexanizmlari, motiv, bilim, ko'nikma, individual, eksteremal, paraeksteremal, neytral.

Kirish. Bugungi kunda jamiyatimizda turli yoshdagi kishilarning xulq-atvorlarini baxolash va ularning turli xildagi eksteremal vaziyatlarda o'zlarida psixologik ichki resurs topa olish imkoniyati qay darajada ekanligini bilish juda ahamiyatlidir. Bunday vaziyatlar ayniqsa o'smir yoshdagi bolalarda psixologik jarayonlar xil kuzatiladi. Bunda esa maktab o'quvchilariga insonning atrof-muhit bilan o'zaro munosabati, doimiy ravishda paydo bo'ladigan yangi xavfli va favqulodda vaziyatlarda oqilona harakat qilish shakli sifatida xavfsiz xatti-harakatlarni o'rgatish zarurati dolzarbdir. Xavfsiz xatti - harakatlar deganda biz ichki va tashqi muhit omillari ta'siri ostida sub'ekt tomonidan amalga oshiriladigan o'zaro bog'liq harakatlar va harakatlar tizimini tushunamiz.

Muayyan vaziyatda odamning xatti-harakati, qoida tariqasida, ko'p motivli, ya'ni bir qancha sabablarga ko'ra yuzaga keladi. Inson uchun sub'ektiv ahamiyatga ega bo'lgan motiv eng samarali hisoblanadi, chunki u o'smirning harakatlari va harakatlariga shaxsiy ma'no beradi. O'qituvchilar o'quvchilarni o'quv materialining ahamiyatini ochib berish, shaxsiy hayotda

xavfsizlikka tayyorgarlik ko'rish zarurligini tushuntirish orqali xavfsiz xulq-atvorning mazmunli motivlarini aniqlashga va xavfsizlik sohasida yaxshi tayyorgarlikka ega bo'lgan odamlarning misollarini tushuntirishga rag'batlantirdilar va yo'l-yo'riq ko'rsatdilar, xavfli vaziyatlarni muvaffaqiyatli bartaraf etish yo'llarini o'rgatadi. Qidiruv, ijodiy, muammoli xarakterdagi vazifalarning mazmuni o'quvchilarning xavfsizlik, kognitiv faollik va o'z-o'zini takomillashtirishga bo'lgan intilishini rag'batlantirishga qaratilgan. Talabalarning xavfsiz xulq-atvorni o'rgatishga bo'lgan munosabati asta-sekin salbiy yoki befarqlikdan ijobiy, shaxsiy ahamiyatga ega bo'lib o'zgardi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Bugungi kunda o'smir va ilk o'spirinlik yoshidagi yigit va qizlarda turli xildagi eksteremal vaziyatlarda o'zlarining qanday tutishlari va mana shunday nosituativ vaziyatlarda adekvat qaror qabul qilishi kerakligini psixologik jixatdan qanday yuzaga kelishini o'rgangan xaqida ko'plab xorij olimlarining tadqiqot muammosi bo'yicha adabiyotlar ro'yxati tuzildi V.N.Moshkin, A.V.Popkov, S.P.Cherniy, N.V.Eliseeva, A.V.Shigayev, V.F.Kupetskova,

R.V.Grigoryan tadqiqotlari natijalarini hisobga olgan holda, u tizimli va funktsional jihatdan ishlab chiqilgan.

Xavfsiz xatti-harakatlarga tayyorligini rivojlantirishning dinamik modeli, didaktik moslashtirilgan ijtimoiy tajribani (diagramma) o'zlashtirish natijasida o'quvchilarning hayotiy muammolarni mustaqil hal qilish tajribasini rivojlantirish uchun sharoit yaratishga qaratilgan kompetensiyaga asoslangan yondashuvni amalga oshirishga asoslangan. Xavfsiz xulq-atvoriga tayyorlikni shakllantirish o'spirinlarni real vaziyatga yaqin xavfli vaziyatlarga (ma'lumot, simulyatsiya, dozalangan xavf) izchil ravishda jalb qilish orqali amalga oshiriladi, ulardan muammolarni mustaqil ravishda hal qilish, ularning xatti-harakatlarini tahlil qilish va baholash qobiliyatini talab qiladi.

Xavfsiz xatti-harakatlar, bizning fikrimizcha, quyidagi tarkibiy qismlarni o'z ichiga oladi:

- xavfni oldindan bilish va bashorat qilish;
- xavfli vaziyatni oldini olish bo'yicha harakatlar tizimi;
- xavfli vaziyatlar bilan ishlash tajribasi.

Mumkin bo'lgan xavfli vaziyatlarni bashorat qilish ularning barqaror aloqalari va xususiyatlarini aniqlash va xavf belgilari va uning keyingi rivojlanishi o'rtasidagi takroriy aloqalar faktlarini to'playdigan hayotiy tajriba asosida amalga oshiriladi.

O'smirlarda xavfli vaziyatlarning oldini olish bo'yicha harakatlar tizimi- tavsiyalar atrof - muhitning holatini kuzatish va nazorat qilishni, xavf paydo bo'lishining oldini olish yoki yo'q qilish uchun o'z xatti - harakatlarini o'zini o'zi tartibga solishni, xavf darajasiga muvofiq xatti - harakatlarni (qochish), xavfdan himoya qilish usullarini qo'llashni o'z ichiga oladi. Ko'rsatilgan harakatlar tizimi tajribada mustahkamlanishi, shaxsning mulkiga aylanishi kerak.

Xavfli vaziyatlar bilan o'zaro munosabatlar tajribasi ostida T. S. Nazaro va

V. S. Shapovalenko tegishli bilim, ko'nikma va malakalarni, bunday xavfli vaziyatlardan chiqish amaliyotining mavjudligini, tanlangan xulq - atvor variantini amalga oshirishga jismoniy va psixo-mantiqiy tayyorgarlikni tushunadilar [5].

V. Mishel [1], vaziyat va nisbatni tahlil qilish shaxsiy o'zgaruvchilar, shuningdek, bir tomondan, odamning xatti-harakati vaziyatga xos bo'lishi mumkinligini ta'kidlaydi, boshqacha qilib aytganda-muayyan vaziyatlarda odam vaziyat omillariga e'tibor qaratadi. Boshqa tomondan, muhim rol vaziyat shaxsiy omillarga bog'liq bo'lishi mumkin. Shunga o'xshash vaziyatni talqin qilishning noaniqligi ushbu muallifga imkon berdi vaziyatlarning ikkita variantini ajratib ko'rsatish: " kuchli "va"zaif" tomonlarini o'rgatadi.

"Kuchli" vaziyatlarda individual va shaxsiy holatlar kamroq bo'ladi xulq-atvor variantlari, bu yerda yetakchi ro'l vaziyat o'zgaruvchilariga beriladi. Shuning uchun, bunday vaziyatlarda odamning munosabati ko'proq vaziyatning o'ziga bog'liq.

"Zaif vaziyatlar" esa shaxslar insonning individual xususiyatlarini namoyon etishga imkon beradi, shuning uchun insonning reaksiyalari uning xususiyatlari bilan ko'proq bog'liq. Shunday qilib, biz barqarorlik haqida gapirishimiz mumkin – vaziyatning beqarorligi. Axir, "barqarorlik" ko'rsatkichi shaxsga ham, vaziyatning o'ziga ham tegishli bo'lishi mumkin.

O'smirlar davrida ularda vaziyat haqida inson hayotidagi o'ziga xos voqea sifatida gapirish, quyidagi mezonlarni aniqlash mumkin uning turlari quyidagilar:

- 1) shaxs uchun vaziyatning mazmuni (ijobiy, salbiy, neytral);
- 2) vaziyatning mavjudligi;
- 3) shaxs faoliyatining maqsadi;
- 4) shaxs faoliyati natijalari;
- 5) turli hildagi vaziyatda odamning xavfsizligi;

Shunday qilib, o'smirlar davrida yigitlar qizlarda turli hildagi nosituativ vaziyat deganda biz ma'lum bir odamning hayotining ma'lum bir nuqtasida uning hayotiga xos bo'lgan sub'ektiv -ob'ektiv holatlarining o'zaro ta'siri va o'zaro bog'liqligini tushunishimiz mumkin. Ushbu yondashuv asosida A. M. Stolyarenko quyidagilarni taklif qiladigan vaziyatlarning taklif qiladi, mezon sifatida ekstremallik darajasini ajratib ko'rsatadi. Ushbu tasnifda 4 turdagi turli vaziyatlar keltirilgan:

tur (normal) taniy oddiy, odamlar uchun maxsus qiyinchiliklarni keltirib chiqarmaydigan, g'ayri oddiy xavflarni o'z ichiga olmaydigan, oddiy faoliyatni talab qiladigan va qoida tariqasida muvaffaqiyatli natija bilan yakunlanadigan oddiy. Odatda, bu holatlar favqulodda yoki ekstremal vaziyatlarni talab etmaydi;

tur (paraekstremal) muvaffaqiyatsizlikka olib keladigan, odamda kuchli ichki stressni keltirib chiqaradigan ekstremal vaziyatlariga yaqin xolatlar;

tur (ekstremal) chegara bilan tavsiflanadi yoki odam boshdan kechirgan ichki kuchlanish va haddan tashqari kuchlanishga yaqin holatlarda ifodalanadi. Bunday vaziyatlarda holatning kamaytirish ehtimoli muvaffaqiyat, harakatlarning buzilishi, istalmagan oqibatlarining boshlanishi bu yerda juda katta ehtimoli bor;

tur (giperekstrem) ichki sabab bo'ladi ko'pincha odamning imkoniyatlaridan oshib ketadigan, ko'p odamlar toqat qilmaydigan, odatiy xatti-harakatlarni buzadigan va ko'pincha xavfli oqibatlarga olib keladigan harakatlar yig'indisidir.

Natijalar tahlili Xavfsiz xulq-atvorning mohiyati o'smir va atrof-muhit o'rtasidagi o'zaro ta'sirning funktsional tizimi sifatida aniqlangan, xavfsizlikka bo'lgan ehtiyojni qondirish, hayot va sog'lig'ini saqlash uchun ular uzlarida psixologik kuch topishni talab etadi. Biz o'smirlarning xavfsiz xulq-atvoriga tayyorligining quyidagi tarkibiy qismlarini ajratib ko'rsatdik:

qiymat-motivatsion: qadriyatlar tizimida xavfsizlik, sog'liq qadriyatlarining ustuvorligi; shaxsiy va jamoat xavfsizligini ta'minlashga ehtiyoj va istakning mavjudligi; xavfsizlik sohasida tayyorgarlik va o'zini o'zi tayyorlash uchun ichki motivatsiyaning ustunligi;

kognitiv: atrof - muhitning mumkin bo'lgan xavf-xatarlari, ularning jismoniy xususiyatlari, xavf sabablari, qoidalari va kundalik hayotda xavfsiz xatti-harakatlar to'g'risida bilimlar tizimi;

operatsion va faoliyat: xavfli vaziyatlarni oldindan ko'rish, ular bilan o'zaro munosabatlarning mumkin bo'lgan oqibatlarini bashorat qilish, xavf darajasini bilan bog'liq holda xavfsiz xatti - harakatlarning mumkin bo'lgan usullarini topish qobiliyati; kundalik hayotda xavfli bo'lmagan xatti - harakatlarni amalga oshirish tajribasi;

tartibga solish: xulq-atvorni hissiy-ixtiyoriy tartibga solish, harakatlarni boshqarish, qaror qabul qilish qobiliyati;

baholash va aks ettirish: xavfli vaziyatni, undagi xatti - harakatlar natijalarini tahlil qilish va baholash, ularning belgilangan maqsadlarga muvofiqligini aniqlash, harakatlarning programasi o'z vaqtida o'zgartirish kiritish qobiliyati [5].

Motivatsion tayyorlikning jiddiyligini aniqlashda S. Shvarts metodologiyasi bo'yicha o'smirlarning qiymat kelib chiqishi o'rganildi [2]. So'rov natijalari shuni ko'rsatdiki, 12-14 yoshdagi o'quvchilarning ko'pchiligida xavfsizlik boshqa qadriyatlar orasida eng yuqori darajaga ega, ammo 14-yoshdan past (o'g'il bolalar uchun 6 - o'rin va qizlar uchun 3-o'rin). Bu xavfsizlik o'smirlar uchun eng muhim qadriyatlardan biri ekanligini ko'rsatadi.

O'smirlarning xavfsiz xulq-atvoriga tayyorligi tarkibi, shu jumladan qiymat-motivatsion, kognitiv, operatsion-faoliyat va refleksiv komponentlar tartibga soluvchi komponentlar bilan to'ldiriladi, chunki maqsadga, shaxsiy tajribaga va vaziyatga muvofiq, o'smirlarning o'zi o'zini tutish darajasini belgilaydi, va uning faoliyatining yo'nalishi, birinchi navbatda, o'z xavfsizligini ta'minlash bo'lib hizmat qiladi. Tayyorlikni shakllantirish mexanizmlari (interiorizatsiya, identifikatsiya va eksteriorizatsiya) turli xil ta'lim shakllari: informatsion (og'zaki) va vizual (vositaviy) og'zaki ta'sirlar va vizual tarzda taqdim etilgan xatti-harakatlar namunalarini kuzatish orqali faollashishi isbotlangan, natijada xavfsiz xulq-atvor normalari va qoidalarini o'rganish, sog'liq va xavfsizlik qadriyatlarini qabul qilish; xavfsiz xulq-atvor usullarini ishlab chiqishga yordam beradigan taqlid orqali nusxa ko'chirish (taqlid qilish) (boshqa shaxslar tomonidan ko'rsatilgan xavfli vaziyatdagi harakatlar ketma-ketligini sub'yekt tomonidan mexanik ravishda takrorlash); mustaqil (o'zlashtirilgan ko'nikma va ko'nikmalarni yangi vaziyatga o'tkazish, xulq-atvorning yangi usullarini kashf etish orqali) g'ayrioddiy vaziyatdan

muvaffaqiyatli chiqish yo'lini topish orqali, bu xavfni yengish tajribasini boyitadi.

Xavfsiz xulq-atvoriga tayyorgarlikni shakllantirishning mazmuni va vositalari uning bosqichlariga qarab o'zgaradi. Motivatsion-axborot bosqichida kundalik hayotda xavfsiz xulq-atvor uchun motivatsion va kognitiv asosni shakllantirish, bir tomondan, hayot, hayot xavfsizligi sub'ektlarida shaxsiy xavfsizlik va sog'lig'ini saqlash muammolarini har tomonlama o'rganish orqali sodir bo'ladi. tsikl, fizika, kimyo, biologiya, texnologiya, ijtimoiy fanlar, jismoniy tarbiya va sinfdan tashqari mashg'ulotlar, boshqa tomondan, o'rganilayotgan materialning ahamiyatini ko'rsatish, xavfsizlikka tayyorgarlik ko'rishning shaxsiy hayotiy ehtiyojini tushuntirish va subyektiv tajribani yangilash orqali talabalar, mashg'ulot bosqichi o'smirlarni ma'lumot va stimulyatsiya holatlariga jalb qilish orqali xavfsiz xulq-atvor ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan.

Ijodiy bosqich yangilik, g'ayrioddiylik, noma'lum, ajablanish elementlari bilan o'zgartirilgan yoki nostandart xavfli vaziyatda harakatlarni aqliy va taqlid qilish orqali xavfsiz xulq-atvorning shaxsiy tajribasini boyitishni o'z ichiga oladi, bu esa talabalardan mustaqil ravishda, shoshilinch yoki dastlabki mashq qilmasdan, topishni talab qiladi. topqirlik, zukkolik va zukkolikni ko'rsatadigan mutlaqo yangi yechimlar yuzaga keladi.

Ta'lim tizimi o'smirlarning kundalik hayotda o'zini xavfsiz tutishga tayyorligini yaratishi kerak. Tayyorlikni shakllantirish modeli maqsadli, normativ, texnologik va samarali bloklardan iborat. Bu ta'limning motivatsion-axborot, o'quv va ijodiy bosqichlarida o'qituvchilar tomonidan yaratilgan xavfli vaziyatlarga (axborot, stimulyatsiya, dozalangan xavf) izchil sho'ng'ish orqali kompetensiyaga asoslangan yondashuvga asoslangan xavfsiz xatti-harakatlarga tayyorlikni rivojlantirish metodologiyasini ishlab chiqish uchun asosdir. . Og'zaki ta'sirlar va vizual tarzda taqdim etilgan xatti-harakatlar namunalari kuzatish orqali asta-sekin kommunikativ (og'zaki) va vizual (vikariy) o'rganishdan foydalanish; boshqa shaxslar tomonidan ishlab chiqilgan xavfli vaziyatda o'zini tutish usullari va usullarini o'smirlar tomonidan takrorlash orqali o'rganish (taqlid qilish); mustaqil (o'tkazish, kashf qilish orqali) nostandart vaziyatdan o'z yo'lini muvaffaqiyatli topish orqali o'rganish (subyektning xotirasida mavjud bo'lgan xatti-harakatlar variantlari asosida) o'quvchilarning ongliligini kengaytirishdan, funksional savodxonlikni rivojlantirish orqali rivojlanishini ta'minlaydi, o'z-o'zini himoya qilish xulq-atvori qobiliyati shakllanadi.

Ko'pincha, o'smirlarda bunday vaziyatlarda odam stressni boshdan kechir yuzaga keladi. Dastlab "stress" atamasi (ingl. stress-bosim, kuchlanish) texnikadan olingan bo'lib, u jismoniy obyektga qo'llaniladigan va uning kuchlanishiga olib

keladigan tashqi kuchni, ya'ni obyekt tuzilishining vaqtincha yoki doimiy o'zgarishini anglatadi. Ba'zi psixofiziologik ishlarda psixologik stress hali ham texnik fanlar nuqtai nazaridan quyidagicha talqin qilinadi.

Fiziologiyadagi stressning dastlabki tadqiqotchilaridan biri Xans Selye stressni universal javob sifatida aniqladi organizm turli xil stimullarga ega. Bu shuni anglatadiki, ijobiy voqealar (sevgi, muvaffaqiyat kasbiy faoliyat va boshqalar) va salbiy voqealar (yaqin odam bilan xayrlashish, ishdan ayrilish va boshqalar) fiziologik jihatdan bir xil tarzda ifodalanadi.

Xulosa va tavsiyalar. O'smirlar davrida kuzatiladigan vaziyatlarda ularda turli hildagi vaziyatlarda o'zlarida nosituativ vaziyatlarda ruxiyatlarda moslashish (adaptatsiya) jarayoni va adekvat qaror qabul qilishning yuzaga keltiriladigan ruhiy holatlar kuzatiladi. O'smirlarda xulq atvorda kuzatiladigan xavfsiz xulq-atvoriga tayyorlikni shakllantirishning zarur pedagogik shartlari quyidagilardan iborat: o'smirlarni xavfsizlik masalalari bilan bevosita bog'liq bo'lgan fanlar orqali xavfsiz xulq-atvoriga o'rgatishning kompleks yondashuvi, akademiklarning "Shaxsiy xavfsizligini ta'minlash" va "Sog'lom turmush tarzi" mazmunini amalga oshirish. fanlar: fizika, kimyo, biologiya, texnologiya, ijtimoiy tadqiqotlar, jismoniy tarbiya; maktabning sinfdan tashqari tarbiyaviy ishlari; voqelikka yaqinlashadigan vaziyatlarda o'smirlarni izchil suvga cho'mishni tashkil etish; xavfsiz xatti-harakatga tayyorligini nazorat qilish kerakligini talab qiladi.

Bunday vaziyatlarda integrativ kurash yondashuviga muvofiq hayotdagi qiyinchiliklarga ham shaxsiy fazilatlar, ham ta'sir qiladi vaziyatlar yuzaga keladigan omillar qatoridandur. Bu subyektiv vakillik shaxs uchun vaziyatlar va insonning reaksiyalarini ham belgilaydigan vaziyatni yengish usullaridandur. Kopingning psixologik maqsadi, T. L. Krukova yozganidek, " qanday qilib biror kishini vaziyat talablariga yaxshiroq moslashtirish mumkin, unga uni egallashga, talablarni yumshatishga yoki bartaraf etishga, ulardan qochishga yoki ko'nikishga harakat qilishga shaxs o'zida ichki psixologik resurs topishini nazarda tutiladi.

Bizning asosiy maqsadimiz o'smirlarning kundalik hayotda turli xil ekologik va boshqa xildagi xavf-xatarlarga duch keladi. U o'z xavfsizligini faqat xavfsiz xatti-harakatlarga tayyor bo'lgan taqdiridagina ta'minlashi mumkin. Xavfsiz hayot uchun barqaror motivatsiya, xavfli vaziyat bilan o'zaro munosabatda bo'lish bo'yicha bilim, ko'nikma va tajriba tizimi, o'z xatti-harakatlarini o'z-o'zini tartibga solish, o'z harakatlarini nazorat qilish va baholash qobiliyatiga ega bo'lgan holdagina o'smir nafaqat o'zini himoya qila oladi, atrof-muhit uchun xavf va tahdidlar, shuningdek, u tomonidan yaratilgan xavfli vaziyatlarni bartaraf etish yoki minimallashtirish bo'yicha ko'nikma va malakalar topadi.

ADABIYOTLAR

1. Кремень, М. А., & Герасимчик, А. П. (2017). Психологические аспекты принятия решения в проблемных ситуациях. Вестник Университета гражданской защиты МЧС Беларуси, 1(4), 479-487.
2. Сорокина, Л. А. (2010). О состоянии готовности подростков к безопасному поведению в повседневной жизни. Образование и наука, (6), 49-58.
3. Каримова В.М. Ижтимоий психология ва ижтимоий амалиёт: Ўқув қўлланма. - Т.: "Университет", 1999.,
4. Davurova, G. Z. A. (2022). Zamonaviy psixologiya talqinida qaror qabul qilish jarayonlari. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 2(8), 294-305.
5. Солнцева, Г. Н., & Смолян, Г. Л. (2009). Принятие решений в ситуации неопределенности и риска (психологический аспект). Труды Института системного анализа Российской академии наук, 41, 266-280.